Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 10.9.2021, E 97/2021 vp

Valtioneuvoston selvitys: 55-valmiuspaketti tiedonanto - Valmiina 55:een: Vuoden 2030 ilmastotavoitteesta totta matkalla kohti ilmastoneutraaliutta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asian perusmuistiosta (valtioneuvoston kanslia VNEUS2021-00698), jossa selvitetään komission tiedonantoa COM(2021) 550 final.

Lentoasemayhtiö Finavia Oyj kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa.

Lähtökohtaisesti Finavia pitää hyvänä komission lainsäädäntöehdotuksia, jotka pyrkivät khk-päästöjen vähentämiseen. Finavian oma toiminta sen lentoasemilla on jo nyt hiilineutraalia, sillä uusiutuvan energian käytön avulla päästöjä on vähennetty ja jäännöspäästöt kompensoitu korkealaatuisista hankkeista lunastetuilla päästövähennysyksiköillä. Finavia tähtää lähivuosina päästöjensä nettonolla-tasoon, joka on mahdollista saavuttaa siirtymällä kokonaan uusiutuvaan energiaan ja investoimalla lisäksi hiilen sidontahankkeisiin.

Hyvin laajalla lainsäädäntöehdotuspaketillaan EU pyrkii pääsemään tavoitteeseensa vähentää khk-päästöjä 55% vuodesta 1990 vuoteen 2030 mennessä. EU:n päästöjen osuus maailman hiilidioksidipäästöistä on kahdeksan prosenttia. EU pitääkin maailmanlaajuista sitoutumista ja kansainvälistä yhteistyötä avainasemassa ilmastokriisin ratkaisemisessa.

Kansainvälinen lentoliikenneala on ollut ensimmäinen toimiala, joka on sopinut sektorikohtaisesta, globaalista hiilipäästöjen hallintajärjestelmästä. Kyse on kv. siviili-ilmailujärjestö ICAO:n puitteissa jäsenmaiden välillä sovitusta CORSIA-järjestelmästä, joka takaa lentoliikenteen palvelujen lisätarjoamisen vuoden 2020 jälkeen ilman, että hiilidioksidipäästöt kasvavat.

Koronapandemia on voimakkaasti vähentänyt lentoliikennettä ja aiheuttaa päästöjen pienentymisen ainakin kahden vuoden kokonaispäästöjen verran.

EU:n ehdotukset sisältävät useita suoraan tai välillisesti lentoliikenteen päästöjä koskevia aiheita, kuten päästökaupan sääntöjen kiristäminen, polttoaineiden verotus ja uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoite. Kaikkia lentoliikennettä koskevien ehdotusten käsittelyssä on otettava huomioon, että lentoliikenne on globaali toimiala, jossa eurooppalaiset lentoyhtiöt kilpailevat kolmansien maiden lainsäädännön ja velvoitteiden mukaan toimivien lentoyhtiöiden kanssa.

EU:n asettamat velvoitteet on määriteltävä siten, että jäsenmaiden lentoyhtiöiden kilpailukyky markkinoilla säilyy. Esimerkiksi päästökaupan kiristäminen EU:n sisäisillä lennoilla merkitsee sitä, että Eurooppa – Aasia -lentoyhteyksiä EU:ssa sijaitsevan vaihtolentoaseman kautta tarjoavien lentoyhtiöiden (kuten Finnair) kustannukset nousevat Euroopan sisäisen lentovälin osalta. Samaan aikaan Eurooppa – Aasia -yhteyksiä Lähi-Idän vaihtolentoasemien kautta tarjoavat yhtiöt eivät ole lainkaan päästökaupan piirissä.

Suomen lentoliikenteen toipuminen pandemian aiheuttamasta taantumasta on kriittisessä vaiheessa. Suomalaisten yhtiöiden on kyettävä kilpailemaan hintatasoltaan muiden yhtiöiden kanssa. **Suomessa ei tule asettaa kansallisia, EU:n tasoa tiukempia päästövaatimuksia, mikäli ne vaarantavat Suomen lentoliikenteen kilpailukykyä.**

EU:n sisäisen tai EU:hun suuntautuvan lentoliikenteen päästöjen hallinta ei ratkaise koko globaalin toimialan päästökysymystä. **EU:n lentoliikennettä koskevat päätökset on laadittava siten, että ne tukevat globaalin lentoliikenteen päästöjen vähentämismekanismeja.** Esimerkiksi lentoliikenteen päästökaupan tiukentamista koskevaan ehdotukseen on lisätty EU:n omia, ICAO:n päätösten vastaisia vaatimuksia CORSIA-järjestelmän toimeenpanosta. Tämä saattaa eskaloitua vakaviin ristiriitoihin kansainvälisessä ilmailupolitiikassa ja pahimmillaan uhata CORSIA-järjestelmän maailmanlaajuista voimaantuloa ja toteutusta.

Finavia pyytää tilaisuutta lausua myöhemmin tarkemmin, asioiden tullessa valiokunnan käsittelyyn, seuraavista 55-valmiuspakettiin liittyvistä U-kirjelmistä:

- Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävän lentoliikenteen tasapuolisuuden varmistamisesta (uusiutuvien lentopolttoaineiden käytön edistäminen Euroopan unionin alueella)
- Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi päästökauppadirektiivin 2003/87/EY muuttamisesta lentoliikenteen myötävaikuttamiseksi Euroopan unionin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen ja maailmanlaajuisen markkinamekanismin asianmukaiseksi toimeenpanemiseksi
- Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta

Lisäksi Finavia pyytää tilaisuutta lausua myöhemmin seuraavia aiheita koskevista U-kirjelmistä ja esittää, että liikenne- ja viestintävaliokunta käsittelisi myös kyseisiä asioita:

- energiaverotuksen uudistaminen (563 final)
- energiatehokkuusdirektiiviä koskeva ehdotus (558 final).

Lisätietoja Finaviassa antaa kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen, puhelin 020 708 2276, mikko.viinikainen@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Mikko Viinikainen
johtaja, kestävä kehitys

Tiedoksi

Toimitusjohtaja
Viestintä- ja markkinointijohtaja
Myynti- ja reittikehitysjohtaja
Tekninen johtaja
Lakiasiat

Y:\Lainsäädäntö\EU Fitfor55 2021\Finavia_lausunto_ek_LiV_E 97_2021 vp_Lausuntopyyntö.docx, 53 kb, 15.9.2021 13:57:00, by Viinikainen Mikko